

התאורה

תמורה משלימה את שם העצם שלפניה, והיא באה תמיד אחריו. תפקידה של התמורה הוא להוסיף מידע על שם העצם שלפניה לצורך הבהרת הטקסט. מבחינים בין סוגים שונים של תמורה בהתאם לתפקידים הרטוריים שלה: מזהה, מדגימה, מצמצמת, מפרטת או מסכמת.

תמורה מפרטת

תמורה מפרטת מופיעה אחרי נקודתיים או אחרי קו מפריד, והיא **מפרטת** את שם העצם שלפניה. השם או הצירוף השמני שאותו היא מפרטת נקרא ביטוי מכליל. לדוגמה:

תמורה מפרטת
השיעור יתחלק לשני חלקים: **הצגת החומר ותרגול**.
ביטוי מכליל: **je הלקים**

תמורה מפרטת
אני אוהב לאכול את פירות הקיץ: **אבטיח, מנגו וליצי**.
ביטוי מכליל: **פירות הקיץ**

הערה: תמורה מפרטת נקראת גם תמורה כוללת.

תמורה מצמצמת

תמורה זו **מצמצמת** את השם שאותו היא ממירה על ידי הבלטה של חלק ממנו. ניתן להשמיט אותה מבלי לפגוע במשמעות המשפט. לעיתים תתלווה לתמורה כזאת אחת מן המילים המצמצמות האלה: **בא'חוד, ב'י'חוד, בפרט, בעיקר**.

לדוגמה:

תמורה
כל חבריי, **בעיקר דן**, נהנו בטיול השנתי.
תמורה
שרה אוהבת לטייל בארץ, **במיוחד בגליל**.

תמורה מזהה

בין התמורה לשם העצם שהיא ממירה יש **יחס של זהות**. על פי רוב ניתן להחליף ביניהם וכן להשמיט את התמורה מבלי לפגוע במשמעות המשפט. לדוגמה:

תמורה
ירושלים, **עיר הקודש**, היא בירת ישראל.

תמורה
קראתי את הספר "**לבד בברלין**".

לעיתים תתלווה לתמורה **מילת הסבר**:
כאלה, זאת אומרת, הוזה אומר ועוד.
לדוגמה:

תמורה
דודתי, **כלומר אחות אמי**, ביקרה אצלנו אתמול.

תמורה מדגימה

תמורה זו באה כדי להדגים את שם העצם שאותו היא ממירה. לעיתים תתלווה לתמורה אחת מהמילים האלה:

לדוגמה, כגון, כמו, דוגמה.

לדוגמה:

תמורה
חומרים מסוכנים, **כגון רעל עכברים**, יש לשמור בארון נעול.

תמורה מסכמת

תמורה מסכמת באה לאחר פירוט, והיא משמשת **ביטוי מסכם** לפירוט שלפניה. על פי רוב, יבוא קו מפריד לפני התמורה המסכמת (ולפעמים גם אחריה). לדוגמה:

תמורה מסכמת
בארוחת הבוקר מומלץ לאכול פחמימות מורכבות וחלבונים – **אבות מזון החשובים לפעילות המוח**.
ביטוי מסכם: **אבות מזון החשובים לפעילות המוח**

תמורה מסכמת
תורה, עבודה וגמילות חסדים – **שלושת יסודות החיים המוזכרים במשנה** – נתפסות ביהדות כמעלות חשובות בחייו של האדם.

ביטוי מסכם: **שלושת יסודות החיים המוזכרים במשנה**

הערה: הפירוט שלפני התמורה המסכמת הוא חלק כולל.

פיסוק התמורה: תמורה של יותר ממילה אחת תופרד בפיסיקים מיתר חלקי המשפט, ואילו תמורה שהיא שם של ספר, של הצגה, של סרט וכו' תבוא בין מירכאות. בתמורה מפרטת נכתוב נקודתיים אחרי הביטוי המכליל, ואת התמורה המסכמת נפריד מיתר חלקי המשפט בקו מפריד (אחד או שניים).